

Kvalitet af frimærkerne i din samling!

Af Nelly Kristensen
og Torben Lethrørg

Når du samler frimærker og breve er det meget vigtigt, at du fra starten samler en god kvalitet ud fra flere forskellige betragtninger, og her skal blot nævnes:

1. Der er altid størst glæde ved at se på pæne frimærker og breve.
2. Frimærker og breve i god kvalitet holder sin værdi.

I det følgende ser vi på frimærker med god og dårlig kvalitet.

4 shilling utakket, klippet tæt i top og bund, samt skævt i siderne.

4 shilling med gennemstukket perforering, hvor top og bund ikke pæne.

De første frimærker var frimærkerne uden takker, de blev klippet fra hinanden i arket. Det blev ikke altid gjort lige omhyggeligt. Her er et mærke i god kvalitet et med ensartede brede rander på alle sider.

I 1871 begyndte man at tage mere regelmæssig, men der benyttedes forskellige former for tagningsmetoder. De forskellige metoder betyder også at der er variationer i kvaliteten af tagningen. Specielt linjetakning kan have dårlige eller manglen-

Øverste frimærke har manglende hjørnetakker, nederste mangler et par takker til højre.

de hjørnetakker, men de har måske aldrig været der!

Senere er anvendt arktakning,

Skævt centreret motiv på frimærket, ses ofte på ældre udgaver, men er ikke kønne.

Frimærke med en kedelig fold, og derfor defekt og bør ikke sidde i samlingen.

Her ses to eksempler på frimærker der har fået bleget trykket. 30 øre Frederik IX er normalt rød. Det tofarvede frimærke til venstre er normalt med violet 12 øre oval i midten, men det er her stort set forsvundet.

hvor takningen er ensartet på hele frimærket. Da vi så fik selvklæbende frimærker ændredes takningen igen.

Uanset hvilken takning der bruges, er det vigtigt, at alle takker er intakte på frimærket, både på sider og især hjørner.

Af andet som har betydning for frimærkets kvalitet skal nævnes;

- At mærkebilledet skal være pænt centreret på mærket
- frimærket er uden folder og knæk
- frimærket ikke er falmet f.eks. af sol eller kemikalier
- frimærket ikke er snavset eller har farveafsmitning fra andre mærker eller papir.

Stempelkvaliteter

Af Nelly Kristensen og Torben Lethraborg

Ligeså vigtigt det er at frimærket er i en god kvalitet, ligeså vigtigt er det, at stemplet også er pænt.

Her er der et modsætningsforhold mellem samler og postvæsen, idet samleren helst vil have et pænt frimærke med et pænt stempel, mens postvæsenet mere ser på, at frimærkerne bliver an-

nulleret således, at de ikke kan genbruges.

Som frimærkesamler er det vigtigt at kunne se forskel på godt og dårligt stemplede frimærker – især hvis man vil bytte med andre samlere.

Når man kigger i en pose eller indstiksbog med frimærker, og man ser en hel masse forskellige mærker, som man mangler i sin samling, er det vigtigt, at man ikke bare tager det første man ser.

Til højre bagsiden af et frimærke der er blevet rødt ved afsmitning fra en rød konvolut, hvilket ikke er pænt i samlingen.

Et eksempel på grundig annullering fra en poststembedsmand: Fire frimærker skal da have fire stempler, selv om et stempel kunne have klaret alle fire på en gang. Men det er også fra før man skulle effektivisere arbejdsgangene...

Er er vist en række frimærker med pæne samleværdige afstemplinger.

Det vil være godt at lægge nogle stykker af samme mærke op ved siden af hinanden og overveje, om de er pæne eller ej.

Hvis frimærket har et rundt stempel og ingen striber eller bølgede linier, er det som hovedregel godt. Man kan så beslutte med sig selv, om man vil kunne se hele stemplet og læse dato, by mm, eller om man er tilfreds med et stempel i det ene hjørne.

Når man lige er begyndt at samle frimærker, kan man godt sige til sig selv: "Jeg vil gerne have så mange frimærker som mulig fra det land, (motiv) jeg samler på, så kan jeg senere prøve at få dem så pæne som mulig!" det er også i orden, men hvis man f.eks. skal udstille sin samling, er det temmelig vigtig, at man har pænt stemplede frimærker.

Ved et pænt stempel frimærke

forstås et rent, retvendt stempel centrert midt på frimærket.

Husk! Det er meget få frimærker, der er så sjældne, at de ikke findes pænt stemplet. Så giv dig tid, det mærke du mangler, skal du nok finde i en god kvalitet.

Desværre er postvæsenet nødt

Hjørnestemplet frimærke hvor man er heldig at dato med årstal er synlig.

Hjørnestemplet frimærke som de fleste, men hvor årstallet er skåret af.

Mærket her er kun ramt af et rullestempel med bølgede linier, og er derfor faktisk ikke noget værd.

Her ses et pænt stemplet frimærke, men det afsløres også, at frimærket er udgivet i 1964, men først stemplet i 2014, altså 50 år efter! Her skal man alvorligt overveje at få anskaffet sig et nyt frimærke med et stempel fra 1964-ca.1969.

De store malerifrimærker bliver er ikke kønne med et maskinstempel, da det altid er for stort, så stemplets kliche med bøljelinier kommer med ind på frimærket.

til at sørge for, at alle frimærker på forsendelserne bliver stemplet, og derfor er der ofte bølgede linier ved siden af det runde stempel.

Der kan også forekomme udværede stempler på frimærker. De er ikke pæne at have i sin samling.

Hvis man kun har et eksemplar af mærket, kan man gemme det, til man får et pænere, men har man mange af samme mærke, bør man nok smide dem væk. Det er en dårlig ide, at sætte dem i sin byttebog, da de er svære at komme af med.

Nogle gange bliver frimærket ikke stemplet, og hvis postbuddet ser det, bliver der lavet et kryds over, ofte med kuglepen, som på dette mærke, et sådant er ikke samleværdigt.

I nogle stempelmaskiner er der en reklamekliché (et stempel ved siden af selve datostemplet) det er ofte et motiv, disse er også

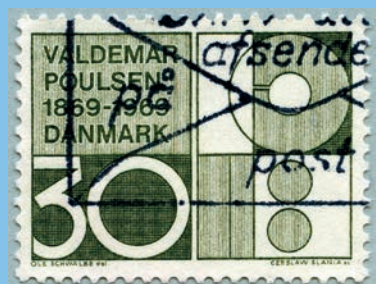

Flotte centerstempler, der her viser at samme stempeltype på to forskellige frimærkeformater på det ene er godt, mens det andet er knap så godt, da stemplet bliver skåret af i begge sider.

samlerværdige, især i motiv- og hjemstavnsamlinger.

Man kan også være heldig, at

finde nogle specielle stempler. De kaldes særstempler, fordi de bruges ved særlige begivenheder

Tre eksempler på stempler der ikke er pæne i frimærkesamlingen og som bør udskiftes.

og mange gange kun en enkelt eller nogle få dage. Her er et sådant stempel.

En særlig type særstempler kaldes Første Dags Stempler og de bruges på Første Dags Kverter, som der ses et eksempel på her. Disse kverter er flotte, dem bør man ikke klippe frimærkerne af.

Man skal heller ikke klippe frimærkerne af f.eks. rekommanderede breve og gamle forsendelser f.eks. postkort, men bevare dem i hel stand.

Her er to forsendelser som man ikke skal klippe frimærkerne af og sætte i sin samling.

Forsendelserne her er meget mere interessante i samlingen i sin helhed, fordi de fortæller en historie om frimærkernes rejse. Begge er sendt rekommanderet (eller anbefalet), mens det øverste og ældste tilmed også er sendt pr. luftpost fra København til Stettin i Tyskland.

Her er et eksempel på, hvordan jeg fandt et pænt frimærke til mit eksponat:

Det første jeg fandt, manglede en tak, som du kan se, og havde et grimt stempel.

Det næste havde et grimt stempel, men var da hel med alle takker i behold.

Efter en tid kom der en foræring i form af et så flot frimærke, at det nu sidder i mit eksponat til udstilling. Hvis jeg nu skal forbedre mit mærke må det være et ikke stemplet frimærke jeg skal finde, evt. et postfrisk.

Jeg har brugt denne fremgangsmåde, for også at kunne fremvise, hvilket frimærke jeg søgte, overfor handlere og byttekontakter, ellers skulle jeg finde katalognummer.

Eksempel på et særstempel som man heller ikke skal klippe af konvolutten.

Førstedags kuvert med flotte motivstempler. I nogle samlinger pynter en sådan kuvert.

Postfriske/ustemplede frimærker

Af Nelly Kristensen

Umiddelbart synes der ikke, at være forskel på postfriske og ustemplede frimærker, men ved nærmere betragtning, er der flere forskelle;

Limen er nok det første tegn der fortæller om forskellen, derfor ser mange frimærkesamlere straks på bagsiden af et frimærke, når de enten vil købe eller bytte.

Er limen intakt er der stor sandsynlighed for at frimærket er postfrisk, et ustemplet har

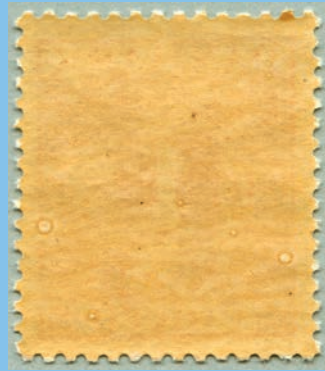
derimod sjældent lim på bagsiden, da det ofte er vasket, desuden kan der være andre spor f.eks. hængselmærker især på ældre frimærker fra før klemmommens tid.

Et postfrisk frimærke er normal også pæn i det hele taget; original farve, takkerne er fine og hele, ukrøllet papir og limen er original, frimærket er lige kommet fra trykmaskinen.

Ustemplet frimærke kan ses, som værende brugt; måske lidt krøllet og med folder, måske plettet (fedtede fingre) takkerne kan have været bøjet og limen

kan være delvis eller helt væk. Ikke at forglemme kan frimærket have siddet på en forsendelse og undgået stempelmaskinen og været lang tid under vejs, måske i dårligt vejr.

Ser man i sit AFA-katalog er der indtil 1945 en kolonne med priser for postfriske frimærker og en kolonne med priser med ustemplede frimærker. Efter 1945 er der en kolonne med priser for postfriske frimærker, kolonnen for de ustemplede frimærker er sløjftet, men generelt prissættes disse så til 40-50% af prisen på postfrisk kvalitet.

Postfrisk kvalitet med intakt lim.

Postfrisk med lim, men med hængselrest.

Ustemplet med manglende lim.